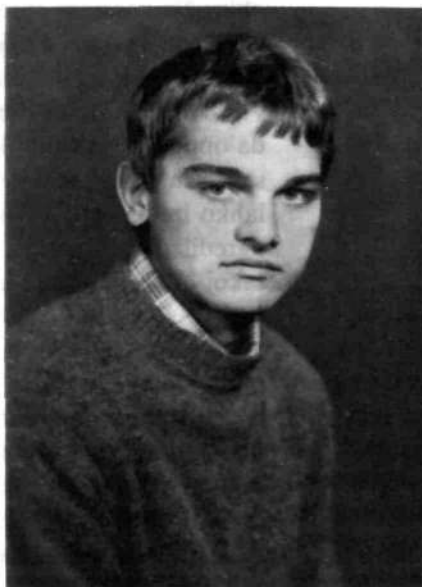

Pesmi

Alojz
Ihan

PRIJATELJU PESNIKU

Tudi generali v prostem času pišejo pesmi,
in tudi njihove pesmi govorijo o ljubezni,
in ne bom rekel, da so vse slabe in neprepričljive;
sicer pa ni nič novega, da hočejo generali biti
tudi pesniki,
in pri tebi, prijatelj, morda sploh ni najvažnejše, da
si pesnik, ampak to, da nočeš biti general in
ne trgovec in sploh ničesar, kar bi te lahko
naredilo večjega od pesmi, ki jo pišeš; v tem je
tvoja skrivna moč, čeprav te zato včasih preganjajo
strahovi, ker nimaš treh udarnih brigad, ki bi jim
lahko ukazal »juriš«, in nimaš knjig z imeni dolžnikov,
ki bi jih listal v neprijetnih urah. Brez tega je
včasih težko in boleče kot Kristusu, ki posluša
zahvalo za svoje trpljenje samo ob nedeljah,
potem pa ves teden nič, čeprav ga medtem
nihče ne sname s križa na oltarju in so njegove
bolečine vsako uro enake.

JABOLKO Že takoj, ko sem prišel na stražo, se je punčka začela čudno vesti. Stala je ob jarku, ki je obkrožal kasarno, stara je bila šest, sedem let, oblečena v rdeče dimije, črnolasa, prava mala Albanka; ko sem začel hoditi ob jarku, je začela v isto smer korakati tudi ona; kmalu sem videl, da oponaša vsak moj korak, celo držo; igrala je moje senco in postal sem nervozen, v bližini bi bili lahko iredentisti in čakali, da me bo punčka naredila nepozornega. Zato sem ji pokazal, naj takoj odide. Obstala je, potem se je zasmejala, segla v svojo torbo in iz nje privlekla jabolko. Zamahnila je, in vrgla jabolko proti meni. Odskočil sem v zaklon, oklenil sem se brzostrelke, čakal... Ničesar ni eksplodiralo. Povesil sem cev. »Ne bom ustrelil punčke«, sem si rekel, »ona ničesar ne ve.« Potem sem opazoval jabolko, veliko, rdeče, izgledalo je čisto pravo. Grozeče sem zamahnil proti punčki, prestrašila se je in začela bežati. Nisem vedel, kaj naj storim z jabolkom. Lahko bi bilo injicirano s strupom, če bi ga ugriznil, bi umrl ali vsaj zaspal, potem bi iredentisti prišli čez jarek, in me zaklali. Nisem vedel, če strup deluje tudi na dotik, zato se jabolka iz previdnosti nisem dotaknil, tudi brcnil ga nisem v jarek, ampak samo stal in neogljenjo čakal. Zdelo se mi je, da so to za mene prevelike in preveč zapletene stvari, ter bi moral o vsem obvestiti komandanta; če bi sprožil alarm, bi bilo vseh skrbi konec, zatulilo bi, in naenkrat bi se vsi drenjali v strelskih jarkih s pripravljenim orožjem. Res nisem vedel, kaj bi, in skoraj do bolečine sem postal nervozen. Potem je na srečo prišla zamenjava.

BOŽJE UHO Ta beseda je molitev, kot vse besede...
 Ne njihov pomen, ampak število.
 Ne njihova gorečnost, ampak dolžina.
 Kajti tvoje uho je visoko,
 in ni še nikdar zaznalo
 hvalnico ali kletev, to nepotrebno,

ošabno preciznost v izrazu človeka,
 ki si mu ti oblikoval grlo
 natančno tako, da je vse,
 kar se iz njega porodi,
 lahko le tebi prijetna, ščebetajoča
 molitev.

PROMENADA

Še nikdar nisem doživel, da bi me tako zgrabilo.
 V parku, zvečer, sem začel drgetati od mraza,
 postalo mi je slabo, na čelu sem imel hladen
 znoj, in ko sem si otipal pulz, sem vedel, da
 ne bom več dolgo pri zavesti. Park je bil zavit
 v temo, samotен, in nenadoma sem začutil nujno
 potrebo, da se nekako prebijem na glavno ulico,
 kjer je promenada, kjer je vedno polno ljudi.
 V meni se je prebudil tisti nezadržni gon, ki
 ga dobijo ranjene antilope ali srne, gon po
 čredi, ki lahko izliže rane, ali vsaj varuje s
 svojimi telesi. Z neko čudno silo sem se
 začel opotekati iz parka. Vrtoglavica je skoraj
 popustila, megleno sem videl, kako se približujejo
 luči promenade, in ko sem čudno srečen prispel
 tja, se mi je zlomilo. Padel sem, začel bruhati,
 telo se mi je zvijalo v krčih. Za nekaj časa
 sem izgubil zavest, in ko sem se prebudil, sem
 videl, da so s promenade izginili vsi ljudje.
 Bil sem popolnoma sam na osvetljenih tleh.
 Osuplo sem gledal okoli sebe, potem pa sem
 naenkrat postal ganjen. Zarosile so se mi oči,
 kajti doumel sem dobrohotno opozorilo; in zdaj
 vem: prihodnjič moram iti čim globlje v park, med
 najgostejše grmovje, tudi, če me bo zadelo na promenadi,
 moram zbrati vse moči, in se odvreči proč, v temen
 kot ozke, prazne ulice. Tam bom legel na tla in
 počakal, da se zgodi, kar se ima zgoditi. To
 je starodavni zakon volkov, kajti nihče ne sme
 vnesti nemoč v brezhibni trop, in nihče omajati
 njegovo divjo vero, ki ga hrani.

ULICE Kadar se je sprehajal, je iskal nove ulice. In ko je že verjel, da je kakšno odkril, so pred njim zazevala vrata, na katera je že trkal, ali je obstal pred kamnom, na katerem je že sedel. In spomnil se je tudi, kaj je takrat delal, s kom je bil, kaj je govoril, kaj premišljeval. Spomini so ga omrtvičili, in tako je bilo v vseh ulicah, od spominov so bile zadušljive, in vedel je, da v njih ne more ničesar več doživeti; bal se je, da zanj sploh ni več neznanih ulic, in je v tem mestu postal brezupno star, domala mrtev, in bo moral, če se hoče rešiti, čim prej odpotovati.

IZ VSEH OROŽIJ Besede so nepotrebne. Tudi teroristi zdaj že razumejo policaje, in policaji razumejo teroriste. Tudi državljani razumejo svoje vlade, in vlade razumejo svoje državljane. Tudi stavkajoči razumejo stavkokaze, in stavkokazi razumejo stavkajoče. In vsi razumemo učitelje, generale, Karla Vojtilo, komuniste, komunalce, iredentiste, diktatorje, upokojence. In vsi oni razumejo drug drugega, in razumejo vse nas, in vsaka nadaljnja beseda je nepotrebna; nobenih nesporazumov ni, nobenih napačnih analiz in interpretacij, nobenih skritih informacij, vse je kristalno jasno, razumljivo, znano, in potrebno je le nekaj časa, nekaj tišine za koncentracijo, potem lahko na dogovorjeni znak začnemo streljati iz vseh orožij.

ODLITKI Ta ljubezen si, ne da bi kdorkoli slutil, gradi svoj labirint. Kot mehkužec se spaja z njim, raste z njim. Ko umre, ko razpade, ko jo ni več, ostanejo njene oblike, njeni natančni marmorni odlitki. Zato se ničesar ne sesuje, ampak zazeva praznina. Znotraj. Tam, kjer pred ljubeznijo ni bilo

nobene praznine, sploh ničesar, se zdaj po dolгих, prepletenih hodnikih spreletavajo netopirji. Duhovi. Včasih mrtvo zatuli veter. Votlo je; vsak udarec razodene votlo prisotnost smrti. Ta pokopališča so brezupna.

**GVERILSKA
PESEM**

Dolgo so nas učili gverile, terorizma, strupov in bomb. Trenirali so nas zarezati z nožem, ko smo še mislili, da bo to vedno le kruh. Naučili so nas ljubiti letenje, ko še nismo vedeli za desantne avione. Zdaj smo profesionalci, in si znamo preskrbeti talce. Vsak dan jih zajemamo v bankah, v bolnišnicah, na političnih shodih, v kinodvoranah. Uklenemo jih pred TV zasloni in med listi časopisov. Ukažemo jim poslušnost v koncertnih dvoranah. Zahtevamo, da mirujejo na stadionih. Potem lahko čakamo, talci nas ščitijo s svojimi telesi, zaradi njih smo živi in varni. Dokler imamo talce, ne bo na nas nihče poskušal streljati, dokler imamo talce, lahko postavljamo pogoje, lahko se celo umikamo korak za korakom kamorkoli; dokler imamo talce, obstaja za nas nekakšna svoboda. Dokler imamo talce.